

Európai Tanács

Brüsszel, 2023. október 27.
(OR. en)

EUCO 14/23

CO EUR 11
CONCL 5

FELJEGYZÉS

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Tárgy: Az Európai Tanács ülése (2023. október 26. és 27.)
– Következtetések

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az Európai Tanács fenti ülésén elfogadott következtetéseket.

I. UKRAJNA

1. Az Európai Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy határozottan elítéli Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját, amely az ENSZ Alapokmányának nyilvánvaló megsértését jelenti, és újólag megerősíti, hogy az Európai Unió rendíthetetlenül támogatja Ukrajna függetlenségét, a nemzetközileg elismert határain belüli szuverenitását és területi integritását, valamint Ukrajna természetes jogát az önvédelemre az orosz agresszióval szemben.
2. Az Európai Unió továbbra is erőteljes pénzügyi, gazdasági, humanitárius, katonai és diplomáciai támogatást fog nyújtani Ukrajnának és népének, ameddig csak szükséges.
3. Az Európai Unió és tagállamai konkrétan továbbra is fenntartható katonai támogatást fognak biztosítani Ukrajnának, mindenekelőtt az Európai Békekeret és az Európai Unió katonai segítségnyújtási missziója, valamint a tagállamok által nyújtott kétoldalú támogatás révén. Az Európai Tanács hangsúlyozza a tagállamok erőfeszítéseinek fontosságát, továbbá azt, hogy haladéktalanul fel kell gyorsítani az Ukrajnának nyújtandó katonai támogatás célba juttatását az ország sürgető katonai és védelmi szükségleteinek kielégítéséhez – ideértve a rakétákat és a lőszeret, mindenekelőtt az egymillió darab tüzérségi lőszerre irányuló kezdeményezés keretében, valamint a légvédelmi rendszereket is – a népének, valamint a kritikus és az energetikai infrastruktúrájának a védelme érdekében.

Hosszabb távon az Európai Unió és a tagállamok – a partnerekkel közösen – hozzá fognak járulni az Ukrajna felé teendő jövőbeli biztonsági kötelezettségvállalásokhoz, amelyek segítségével Ukrajna meg tudja védeni magát, ellen tud állni a destabilizációjára irányuló erőfeszítéseknek és a jövőben el tud rettenteni az agressziós cselekményektől. Az Európai Tanács felkéri a főképviselet, hogy – a Tanács által jóváhagyandó keretrendszer alapján – folytasson konzultációt Ukrajnával az EU jövőbeli biztonsági kötelezettségvállalásairól, és e megbeszélésekről számoljon be az Európai Tanács decemberi ülésén.

A katonai támogatásra és a biztonsági kötelezettségvállalásokra egyes tagállamok biztonság- és védelempolitikájának teljes körű tiszteletben tartásával, továbbá az összes tagállam biztonsági és védelmi érdekeinek figyelembevételével fog sor kerülni.

4. Az Ukrajna polgári és kritikus infrastruktúrája elleni folyamatos orosz támadásokkal szembeesülve, az Európai Unió és tagállamai fokozni fogják az Ukrajnának biztosított humanitárius és polgári védelmi segítségnyújtást, beleértve az olyan berendezéseket, mint a nagy teljesítményű generátorok, nagy teljesítményű transzformátorok, nagy teljesítményű mobil fűtőberendezések, valamint a nagyfeszültségű eszközök és világítóberendezések, hogy segítsék Ukrajnát és annak népét egy újabb háborús tél átvészelésében.
5. Az Európai Unió és tagállamai folytatni fogják fokozott diplomáciai kapcsolatteremtési erőfeszítéseiket, valamint az Ukrajnával és más országokkal való együttműködést annak érdekében, hogy a lehető legszélesebb körű nemzetközi támogatást biztosítsák az átfogó, igazságos és tartós békéhez, valamint Ukrajna békeformulájának alapelveihez és célkitűzéseire azzal a céllal, hogy megtartásra kerüljön egy Globális Béke-csúcstalálkozó.
6. Oroszország felelős az Ukrajna elleni agressziós háborúja által okozott hatalmas károkért. Határozott, a partnerekkel koordinált módon tett előrelépésre van szükség azzal kapcsolatban, hogy a közvetlenül az Oroszország immobilizált vagyoni eszközeiből származó, magánfelek által birtokolt valamennyi rendkívüli bevételt hogyan lehetne Ukrajna, valamint annak helyreállítása és újjáépítése támogatására átirányítani, az alkalmazandó szerződéses kötelezettségeknek megfelelően, valamint az uniós és nemzetközi joggal összhangban. Az Európai Tanács felszólítja a főképviselet és a Bizottság a munka javaslatok benyújtása céljából történő felgyorsítására. Az Európai Unió továbbra is elkötelezett amellett, hogy a nemzetközi partnerekkel koordinálva támogassa Ukrajna rehabilitálását, helyreállítását és újjáépítését, beleértve az aknamentesítés folyamatát is. Ezzel összefüggésben az Európai Tanács üdvözli az ukrajnai humanitárius aknamentesítésről Zágrábban, 2023. október 11-én és 12-én tartott nemzetközi donorkonferencia eredményeit, amelyek magukban foglalják az aknák elleni fellépés hatékony irányításának támogatását.

7. Oroszországot és annak vezetését maradéktalanul el kell számoltatni az Ukrajna elleni agressziós háború folytatása és a nemzetközi jog szerinti más legsúlyosabb bűncselekmények tekintetében. Az Európai Tanács a – többek között a koalícióban végzett – munka folytatására szólít fel egyrészt azon erőfeszítésekkel kapcsolatban, amelyek egy olyan, az Ukrajna elleni agresszió büntetével kapcsolatos büntetőeljárás lefolytatásával foglalkozó törvényszék felállítására irányulnak, amely a legszélesebb körű, régiókon átívelő támogatással és legitimitással rendelkezne, másrészt egy jövőbeli kompenzációs mechanizmus létrehozására irányulóan. Ezen túlmenően az Európai Tanács támogatását fejezi ki a Nemzetközi Büntetőbíróság munkája iránt, továbbá elítéli azon orosz kísérleteket, amelyek annak nemzetközi megbízatása és működése aláásására irányulnak.
8. Az Európai Tanács a leghatározottabban elítéli ukrán gyermekek és más polgári személyek Oroszország általi jogellenes elhurcolását és Oroszországba, valamint Belaruszba történő áttelepítését, és sürgeti Oroszországot és Belaruszt, hogy haladéktalanul biztosítsák a biztonságos visszatérésüket.
9. Még inkább meg kell gyengíteni Oroszországnak az agressziós háborúja folytatására való képességét, többek között a szankciók további megerősítése, valamint azok teljes körű és eredményes végrehajtása, továbbá a kijátszásuk megakadályozása révén, különös tekintettel a magas kockázatú termékekre, szoros együttműködésben a partnerekkel és szövetségesekkel. Az Európai Tanács elítéli, hogy Irán és Belarusz továbbra is katonai támogatást nyújt Oroszország agressziós háborújához. Az Európai Tanács továbbá felszólít minden országot – kiváltképpen a KNDK-t – arra, hogy ne nyújtsanak anyagi vagy egyéb támogatást Oroszország agressziós háborújához. Az Európai Unió fokozni fogja a háborúval kapcsolatos hamis orosz narratívák és dezinformáció elleni küzdelem céljából a partnerekkel folytatott együttműködését.
10. Az Európai Unió mélyen csalódott amiatt, hogy az orosz parlament elfogadta azt a jogszabályt, amely alapján az Oroszországi Föderáció visszavonja az Átfogó Atomcsendszerződés (CTBT) megerősítését.

11. Oroszország arra vonatkozó egyoldalú döntése, hogy megszünteti a fekete-tengeri gabonakezdeményezés végrehajtását, valamint az Ukrajna gabonátároló és -exportáló létesítményei elleni szándékos támadásai és a fekete-tengeri hajózás szabadságának akadályozására irányuló cselekedetei azt mutatják, hogy Oroszország továbbra is fegyverként használja fel az élelmiszert és aláássa a globális élelmezésbiztonságot. Az Európai Tanács hangsúlyozza a fekete-tengeri biztonság és stabilitás fontosságát, amelyek elengedhetetlenek a fenntartható gabonaexport szempontjából. Támogatja mindazon erőfeszítéseket, ideértve az ENSZ erőfeszítéseit is, amelyek arra irányulnak, hogy könnyebbé váljon Ukrajna gabonájának és más mezőgazdasági termékeinek a – különösen afrikai és közel-keleti – leginkább rászoruló országokba történő exportja. Az Európai Tanács szorgalmazza az EU szolidaritási folyosói kapacitásának további fokozását a tranzit és az ezen országokba irányuló export megkönnyítése érdekében, és felkéri a Bizottságot, hogy e célból javasoljon új intézkedéseket.
12. Az Európai Tanács üdvözli az Ukrajnából érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek nyújtott átmeneti védelem 2025 márciusáig történő meghosszabbítását. Az Európai Unió továbbra is elkötelezett az iránt, hogy támogassa a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeket mind Ukrajnában, mind az Európai Unióban, többek között azon tagállamok megfelelő és rugalmas pénzügyi támogatása révén, amelyek a menekültek egészségügyi, oktatási és megélhetési költségei jelentette teher legnagyobb részét viselik.
13. Az Európai Unió továbbra is támogatni fogja a Moldovai Köztársaságot azon kihívások kezelésében, amelyekkel az Ukrajna elleni orosz agresszió következtében szembesül.
14. Az Európai Unió továbbra is szorosan együtt fog dolgozni Ukrajnával, a Moldovai Köztársasággal és Grúziával, valamint támogatni fogja az európai útvonalon tett, reformokra irányuló erőfeszítéseiket.

II. KÖZEL-KELET

15. Megerősítve tagjainak 2023. október 15-i nyilatkozatát, az Európai Tanács újólal hangsúlyozza, hogy a lehető leghatározottabban elítéli a Hamászt az általa Izrael-szerte elkövetett brutális és megkülönböztetés nélküli terrortámadások miatt. Különösen szörnyű atrocitás, hogy a Hamász a polgári személyeket élő pajzsként használja.

Az Európai Tanács nyomatékosan hangsúlyozza, hogy Izraelnek joga van ahhoz, hogy a nemzetközi joggal és a nemzetközi humanitárius joggal összhangban megvédje magát. Ismételten felszólítja a Hamászt, hogy haladéktalanul és minden előfeltétel nélkül engedje szabadon az összes túszt.

Az Európai Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy a nemzetközi humanitárius joggal összhangban mindenkor biztosítani kell valamennyi polgári személy védelmét. Sajnálattal tölti el minden, életét veszítő polgári személy halála.

Az Európai Tanács áttekintette az aktuális helyzetet és a meghozott intézkedéseket a különböző cselekvési területeken, ideértve az uniós polgároknak történő segítségnyújtásra irányuló összehangolt erőfeszítéseket is.

16. Az Európai Tanács a legmélyebb aggodalmát fejezi ki a gázai humanitárius helyzet romlása miatt, és felszólít a folyamatos, gyors, biztonságos és akadálytalan humanitárius hozzáférésnek, valamint a segítség rászorulókhöz való eljuttatásának minden szükséges intézkedés révén történő biztosítására, ideértve a humanitárius szükségleteket szolgáló humanitárius folyosókat és szüneteket is. Az Európai Unió szorosan együtt fog dolgozni a térségbeli partnerekkel a polgári személyek védelme és a segítségnyújtás érdekében, valamint az élelmiszerhez, vízhez, orvosi ellátáshoz, üzemanyaghoz és menedékhez történő hozzáférés megkönnyítése érdekében, biztosítva, hogy a terrorista szervezetek ne használhassák fel ezt a segítségnyújtást a saját céljaikra.
17. Az Európai Tanács emlékeztet arra, hogy el kell kerülni a regionális eskalációt, valamint e tekintetben párbeszédet kell folytatni a partnerekkel, köztük a Palesztin Hatósággal.
18. Az Európai Unió kész hozzájárulni egy politikai folyamatnak a kétállami megoldáson alapuló újraélesztéséhez, egyebek között a „béke napja” törekvés keretében is, és üdvözlí a diplomáciai béke- és biztonsági kezdeményezéseket, valamint támogatja egy nemzetközi békekonferencia hamarosan történő megtartását.
19. Az Európai Tanács hangsúlyozza a dezinformáció terjesztése és a jogellenes tartalmak terjesztése elleni küzdelem fontosságát, és kiemeli a platformok jogi felelősségét ezzel összefüggésben.

III. TÖBBÉVES PÉNZÜGYI KERET (2021–2027)

20. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret javasolt felülvizsgálatáról folytatott mélyreható véleménycserét követően az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy vigye előre a munkát annak érdekében, hogy az év végéig átfogó megállapodás szülessen.

IV. GAZDASÁG

21. Az egyre összetettebb kihívások – többek között a változó demográfiai helyzet és a globális verseny növekedése – közepette az Európai Uniónak olyan erős gazdasági bázisra van szüksége, amely mind belső, mind globális viszonylatban biztosítja hosszú távú versenyképességét és az egyenlő versenyfeltételeket, és amelynek középpontjában a teljeskörűen működő egységes piac, valamint annak négy szabadsága áll. Az Európai Uniónak meg kell erősítenie ipari és technológiai bázisát, és fokoznia kell gazdasági rezilienciáját, biztonságos konnektivitását, globális piaci hozzáférését és termelékenységét annak érdekében, hogy megteremtse stratégiai autonómiáját, ugyanakkor megőrizze gazdasága nyitottságát.

Az eddig elért eredmények értékelése során az Európai Tanács hangsúlyozta, hogy fel kell gyorsítani a munkát az alábbiak terén:

- a) az EU versenyelőnyének fejlesztése a digitális és a tiszta technológiák terén, többek között az innovációra, a kutatásra, az oktatásra és a készségekre összpontosítva;
- b) a kellő mennyiségű tiszta és megfizethető energiával való ellátottság biztosítása;
- c) a kulcsfontosságú kritikus függőségek csökkentése és az ellátási láncok stratégiai partnerségek révén történő diverzifikálása;
- d) a körforgásosabb gazdaságra való átállás elősegítése; valamint
- e) a szabályozásból eredő terhek csökkentése.

22. Az Európai Tanács:

- a) felszólítja a társjogalkotókat, hogy haladéktalanul állapodjanak meg a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabályról, a „nettó zero” iparról szóló jogszabályról, valamint a villamosenergia-piac szerkezetének reformjáról;
- b) szorgalmazza az Európai Unióban fennálló gyógyszerhiányok kezeléséről szóló, a közelmúltban kiadott bizottsági közlemény nyomán szükségesnek ítélt intézkedések gyors meghozatalát, egyúttal a gyógyszerekhez való jobb hozzájutás, valamint az innovatív és versenyképes gyógyszeripari ágazat biztosítását;
- c) a kritikus technológiai területekről szóló ajánlásra tekintettel szorgalmazza a közös kockázatértékelésekre irányuló munka megkezdését;
- d) felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy javítsák tovább a beruházások keretfeltételeit többek között azáltal, hogy a versenyképességet jobban előmozdító közös, világos és koherens szabályozási keretet és üzleti környezetet alakítanak ki. Az Európai Tanács felszólítja az összes érintett intézményt, hogy vigyék tovább az arra irányuló munkát, hogy egyszerűsödjön a szabályozás és csökkenjenek a szükségtelen adminisztratív terhek – beleértve a jelentéstételi követelményeket is –, különösen a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások számára. Felkéri továbbá a Bizottságot, hogy e tekintetben dolgozzon ki további javaslatokat, megragadva az adatgazdaságban és a szabványosított üzleti adatokban rejlő lehetőségeket;
- e) felkéri a Bizottságot, hogy továbbra is munkálkodjon a globális szereplők által alkalmazott vámok és támogatások torzító hatásának kezelésén a globális szinten egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében.
Felkéri továbbá a Bizottságot, hogy folytasson intenzív munkát az infláció csökkentéséről szóló amerikai jogszabály problematikus és diszkriminatív elemeinek többek között annak biztosítása révén történő enyhítése céljából, hogy az említett jogszabály rendelkezései alapján az Európai Unió a szabadkereskedelmi megállapodást kötő partner jogállásával egyenértékű jogállást kapjon;
- f) felkéri a Bizottságot és a társjogalkotókat, hogy teljesítsék ki a 2023. február 9-i és március 23-i európai tanácsi következtetések végrehajtását, és fogadjanak el olyan további intézkedéseket, amelyeket szükségesnek ítélnék az EU versenyképességének és beruházási vonzerejének növeléséhez;

- g) emlékeztet arra, hogy felkérte a Bizottságot, hogy tegyen jelentést a Tanácsnak a jelenlegi állami támogatási politikának az egységes piac integritására és az EU globális versenyképességére gyakorolt hatásáról; valamint
- h) felkéri a Tanácsot, hogy mozgósítsa elő a gazdasági kormányzás felülvizsgálatával kapcsolatos munkát a jogalkotási munka 2023-ban történő lezárása céljából.

V. MIGRÁCIÓ ÉS EGYÉB

- 23. Az Európai Tanács stratégiai megbeszélést tartott a migrációról, és nyugtázta a Bizottság elnökének közelmúltbeli levelét.
- 24. Az Európai Tanács határozottan elítéli a közelmúltban Franciaországban és Belgiumban elkövetett terrortámadásokat, amelyekben svéd és francia állampolgárok életüket veszítették, illetve megsérültek. Az Európai Unió egységes és határozott küzdelmet folytat a terrorizmus, a gyűlölet és az erőszakos szélsőségesesség minden formája ellen. Az Európai Tanács felszólítja az intézményeket és a tagállamokat, hogy tegyenek összehangolt erőfeszítéseket arra, hogy a belső biztonság fokozása érdekében nemzeti és uniós szinten valamennyi releváns szakpolitikai területet mozgósítsák, többek között megerősítve a bűnüldözési és az igazságügyi együttműködést, a releváns adatbázisok teljes körű használatával folytatott információcserét, a külső határok védelmét, az embercsempészek elleni küzdelmet és a harmadik országokkal való szoros együttműködést.
- 25. Az Európai Tanács a legmélyebb részvétét fejezi ki az uniós tagállamokban és harmadik országokban a közelmúltban történt természeti katasztrófák és szélsőséges időjárási események áldozatainak, és szolidaritásáról biztosítja őket.

26. A szélsőséges időjárási események növekvő gyakorisága és intenzitása rávilágít az éghajlati vészhelyzetre való globális reagálás sürgősségére. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és annak mérséklésére irányuló erőfeszítések kulcsszerepet játszanak az EU rezilienciájának, valamint a válsághelyzetekre való reagálási képességének megerősítése terén. Emlékeztetve a 2023. október 16-i és 17-i tanácsi következtetésekre, az Európai Tanács áttekintette az ENSZ 2023. évi, dubaji éghajlatváltozási konferenciájának (COP28) előkészületeit, és fokozott globális fellépést és ambíciót szorgalmaz¹. Az Európai Tanács a lehető legszélesebb körű támogatásra szólít fel a megújuló energiaforrásokra és az energiahatékonyságra vonatkozó globális vállalással kapcsolatban, amelyet az Európai Unió a COP28 elé terjeszt majd.
27. A balti-tengeri kritikus infrastruktúra külső tevékenység okozta károsodására figyelemmel az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy a kritikus infrastruktúra rezilienciájának megerősítése és biztonságának szavatolása érdekében hatékony intézkedésekre van szükség. Hangsúlyozza továbbá az Európai Unió felkészültségére és válságreagálására alkalmazott átfogó és koordinált megközelítés fontosságát, amely biztosítja, hogy az összes veszélyre kiterjedő megközelítéshez valamennyi ágazat hozzájáruljon.

¹ hangsúlyozva, hogy az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület jelentéseivel összhangban a felmelegedés mintegy 1,5 °C-ra való korlátozása megköveteli, hogy a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátás legkésőbb 2025 előtt tetőzzön.

28. Az Európai Tanácsot mély aggodalommal tölti el Észak-Koszovó* biztonsági helyzete. Határozottan elítéli a koszovói rendőrség ellen 2023. szeptember 24-én elkövetett erőszakos támadást. Az Európai Unió elvárja az elkövetők előállítását és gyors bíróság elé állítását, Szerbiától pedig azt, hogy teljes mértékben működjön együtt és tegyen meg minden szükséges lépést e tekintetben. Koszovónak és Szerbiának folyamatos erőfeszítéseket kell tennie a dezescaláció érdekében, továbbá biztosítaniuk kell, hogy a lehető leghamarabb új választásokat tartsanak Észak-Koszovóban a koszovói szerbek aktív részvételével. Ha nem sikerül enyhíteni a feszültségeket, annak következményei lesznek. Az Európai Tanács sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a felek nem hajtják végre a normalizálás felé vezető útról szóló megállapodást és annak végrehajtási mellékletét, valamint azon egyéb megállapodásokat, amelyek a főképvisező által vezetett és az EU különleges képviselője által támogatott, az EU közvetítésével zajló párbeszéd keretében születtek. Felszólítja Koszovót és Szerbiát, hogy haladéktalanul és előfeltételek nélkül hajtsák végre mindezeket. Ez magában foglalja a szerb többségű önkormányzatok szövetségének/közösségének létrehozását is. A kapcsolatok normalizálása alapvető feltétel mindkét fél európai útján, és előrelépés hiányában a felek azt kockáztatják, hogy fontos lehetőségektől esnek el.
29. Az Európai Unió továbbra is szorosan együtt fog dolgozni a Nyugat-Balkánnal, valamint támogatni fogja az európai útján tett, reformokra irányuló erőfeszítéseit.
30. Az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy továbbra is támogatja az Örményország és Azerbajdzsán közötti olyan fenntartható és tartós béke előmozdítását, amely a szuverenitás elismerésének, a határok sérthetetlenségének és a területi integritásnak az elvein alapul. Az Európai Tanács kiemeli, hogy fontos garantálni a karabahi örmények jogait és biztonságát, köztük azokét is, akik vissza kívánnak térni otthonaikba. Támogatja a brüsszeli normalizációs folyamatot, és felszólítja a feleket, hogy jóhiszeműen vegyenek részt e folyamatban, és ez év végéig zárják le azt.
31. Az Európai Tanács felkéri a főképviselet és a Bizottságot, hogy terjesszenek elő lehetőségeket arra vonatkozóan, hogy milyen módon lehet a legjobban megerősíteni az EU és Örményország közötti kapcsolatok valamennyi dimenzióját.

* Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/1999 sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

32. Az Európai Tanács stratégiai megbeszélést tartott a Száhel-övezetben fennálló helyzetről. Aggodalmát fejezi ki a Száhel-övezet folyamatosan romló biztonsági és humanitárius helyzete kapcsán, amelyet a politikai stabilitás hiánya is súlyosbít. Az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy a Száhel-övezet és a szomszédos parti államokat is felölelő tágabb régió stabilitása nélkülözhetetlen a Száhel-övezetben élő emberek biztonsága és jóléte szempontjából, valamint az EU számára. Az Európai Unió továbbra is támogatni fogja az ECOWAS-t, és együtt fog dolgozni a régióban található kulcsfontosságú partnerekkel. Az Európai Tanács felkéri a főképviselőt és a Bizottságot, hogy terjesszenek elő alternatívákat arra vonatkozóan, hogy miként lehetne hozzáigazítani az uniós fellépést és a vonatkozó eszközöket a régió aktuális helyzetéhez. Az Európai Tanács Mohamed Bazoum elnök és családja azonnali szabadon bocsátására szólít fel.
-